

Undervisningsmateriale til lyd i udskolingen

Lillebror, en lydfortælling i tre afsnit

www.radiodrama.dk

Introduktion til ”Lillebror”

Lillebror er lydfortællingen om en familie og dens hemmeligheder bag lukkede døre i parcelhuset. Det er historien om det mest forfærdelige, om svigt, loyalitet, had og den største kærlighed.

Hanne bliver gift med Ole en smuk solskinsdag, men hurtigt kommer der en uventet skygge i deres forhold – og år senere kan man læse i aviserne, at en 15-årig dreng har slået sin far ihjel.

Gennem flash-back fortæller historiens hovedpersoner deres version af, hvorfor det gik, som det gjorde.

Kunne de have handlet anderledes? Kan man forklare og også forsvare drab? Kan man være uskyldig, selvom man har handlet mod loven? Det og flere spørgsmål er det op til lytteren at finde svare på.

Lillebror er historien om, hvad der kan ske, når kærligheden er stærkest.

I dette forløb skal eleverne lytte, svare på spørgsmål og forholde sig personligt til etiske spørgsmål. Forløbet afsluttes med en retssag, hvor eleverne skal arbejde med påstand og belæg. Argumenterne kan samtidig bruges i de to skriveopgaver, der lægges op til.

Lillebror kan høres på radiodrama.dk: <https://radiodrama.dk/lillebror>

Manuskriptet til fortællingen kan ligeledes downloades på hjemmesiden

Manuskript og redigering: Morten Aagaard

Medvirkende: Thomas Bjerre, Julie Anna Hedegaard, Frank Kruse, Jeppe Rasmussen

Undervisningsmateriale: Kia Lundsgaard

Før lytning:

Følgende er anslaget til lydfortællingen "Lillebror":

"Man kan læse i aviserne, at en 15-årig dreng har slået sin far ihjel"

"Der er jo en grund til alting, en eller anden forklaring som gør at ... som gør, man lige pludselig godt forstår, at det kan være den eneste udvej"

- Du får at vide, at en dreng har slået sin far ihjel – hvad tror du, der er sket inden faderens død?
- Lav en brainstorm på tavlen.
- Anden replik siger, at *"der er jo en grund til alting"*
- Lav en usynlig linje i klassen, hvor den ene ende repræsenterer et klart ja og den anden et klart nej. Stil jer på linjen ud fra, hvor enige/uenige I er i følgende udsagn, husk I skal kunne begrunde jeres valg:
 - Må man slå ihjel?
 - Kan der være omstændigheder, hvor mord er den eneste udvej?
 - Bør man hente hjælp, hvis man føler sig truet?
 - Er det okay, at "tage loven i egen hånd" og straffe eller dræbe en person, hvis han/hun handler forkert (selvtægt)?
 - Må man slå sit barn?
- Lyt til første minut af lydfortællingen. Hvilken stemning lægger musik, stemmeføring og replikker op til?

Under lytning:

Lyt til første afsnit.

Svar derefter på følgende, det er vigtigt, at du har tekstforankring med tidskoder, der understøtter dine svar.

- Beskriv Kasper.
- Hvad er Kaspers forhold til sin lillebror Lasse, og hvilke handlinger viser dette forhold?
- Hvornår oplever moderen for første gang, at hendes mand ikke taler pænt til hende?
- Beskriv Ole.
- Vi hører kun fortælleren beskrive Ole. Hvorfor hører vi ikke Ole selv?

- Hanne fortæller om det voldelige ægteskab. Hvordan synes du, hun virker? Vred, ked af det, hadefuld, undskyldende eller? Begrund dit svar.
- Kasper siger, at *"i virkeligheden er der jo ikke nogen, der er uskyldige – vel?"* Hvad mener han med dette udsagn?
- *"Som om, hun vil overbevise dem om, at det nok skal blive en god dag"*. Hvorfor vil hun overbevise drengene?
- Hvad er dit indtryk af Hanne som person og som mor?
- Kunne Hanne have handlet anderledes i den situation, hun var i?

Lyt til andet afsnit.

Svar derefter på følgende, husk tidskodenedslag.

- Hvad er Oles skyggeside?
- Hvorfor hader Ole Kasper?
- Hvorfor forlader Hanne huset uden at tage Kasper med?
- Beskriv Noller.
- Hvad er Hanne og Nollers forhold til hinanden?
- Tror du, de er enige om deres forhold?
- Hvordan reagerer Hanne på, at Ole forfølger hende?
- Hvorfor afleverer hun Lasse til Ole?
- Kasper sagde i første afsnit: *"i virkeligheden er der jo ikke nogen, der er uskyldige – vel?"* Hvordan passer det til lydfortællingens andet afsnit?
- Hvem tror du, Kasper mener, er skyldige og i hvad?
- Har dit indtryk af Hanne ændret sig?

Lyt til tredje afsnit.

Svar derefter på følgende, husk tidskodenedslag.

- Hvordan er Kaspers hverdag hjemme hos Ole? Kom med eksempler.
- Hvad er det vigtigste for Kasper og hvorfor?
- Hvordan beskytter Kasper sin lillebror i dagligdagen? Kom med eksempler.
- Hvorfor vil Hanne ikke have hjælp af politiet?
- Kunne hun have handlet anderledes?
- Hvad sker der den lørdag, hvor Kasper får nok?
- Hvordan er lydbilledet, da Kasper fortæller om, hvad han gjorde ved sin far?
- Hvad sker der om søndagen?
- Ifølge Kasper, hvorfor handler han så som, som han gør?

Spørgsmål til hele serien.

- Hvilken rolle har fortælleren?
- Hvem tror du, fortælleren er?
- Kasper, Hanne og Noller giver alle deres version af historien. Hvem tror du, de taler til/med?
- Hvorfor hedder fortællingen Lillebror?
- Vi hører ikke lillebroderens version af historien, hvorfor tror du ikke, vi gør det?
- Kan du forstå, hvorfor Kasper reagerer, som han gør?
- Kunne han have handlet anderledes, og hvordan?
- Hvem synes du, er den skyldige i Oles død?
- Hvordan tror du, Hanne har det i dagene efter Oles død?
- Hvordan tror du, Kaspers fremtid ser ud?
- Hvordan synes du lydbilledet passer til fortællingens indhold? (stemmeføring, reallyd, musik?)
- Hvad, tror du, er budskabet med fortællingen?
- Hvad er din vurdering af lydfortællingen? Hvad var godt, hvad kunne have været anderledes o.lign.?

Efter endt lytning:

Ja-Nej linjen

Gentag opgaven med den usynlige linje i klassen og svar på de samme spørgsmål ved at stille jer der, hvor I er enige. Svar derefter på følgende:

- I en retssag, skal Kasper kendes skyldig i overlagt mord og sendes i fængsel?
- Kasper er uskyldig.
- Hanne skal stå til ansvar for sit manglede fravær i hjemmet.
- Hanne skal i fængsel.
- Hanne skal miste forældremyndigheden over begge sine drenge.
- "*Lillebror*" er en god fortælling.

En retssag:

Alle elever skriver argumenter for og imod Kasper handling ned på post-it-sedler. Ét argument pr. seddel. Alle for-sedler og alle imod-sedler lægges i to bunker, som forsvarer og anklager senere, skal bruge.

Derefter deles klassen efter følgende roller:

- Kasper
- Hanne
- Noller

- Tre forsvarere
- Tre anklagere
- Resten af klassen fungerer som jury
- Læreren er dommer, der løbende faciliterer opgaven.

Inden selve retssagen går i gang, skal følgende grupper samles:

- De tre anklagere skal samle argumenterne fra post-it-sedlerne med imod-argumenter og finde på spørgsmål til de tre vidner (Kasper, Hanne, Noller) om deres engagement eller manglende i sagen og dens udfald.
- De tre forsvarere skal samle argumenterne fra post-it-sedlerne med for-argumenterne og finde på spørgsmål til de tre vidner (Kasper, Hanne, Noller) om deres engagement eller manglende i sagen og dens udfald. Gerne "hvorfor" spørgsmål.
- Kasper, Hanne og Noller skal sætte sig i hver deres gruppe, hvor resten af klassens elever fordeles. De skal sammen lave en personkarakteristik af deres person, herunder overveje deres handlinger i forhold til lydfortællingens forløb, der hjælper personerne til at kunne svare på spørgsmål fra anklager og forsvarer.

Selve retssagen

- Noller skal i "den røde stol", hvor han skal svare på anklager og forsvarers spørgsmål ud fra det kendskab, I har fået til Noller i lydfortællingen.
- Én elev fra anklagergruppen stiller spørgsmålene, man i gruppen er blevet enige om ud fra de argumenter, klassen har lavet.
- Derefter stiller én elev fra forsvarergruppen spørgsmål
- Jurygruppen noterer svarene.
- Derefter skal Hanne spørges om hendes andel i sagen, og slutteligt Kasper.
- Hvis anklager- eller forsvarergruppe har brug for afklarende spørgsmål til én af de tre hovedpersoner, må det stilles til sidst.
- Juryen skal derefter tale sammen. Resten af eleverne lytter med, men må ikke blande sig.
- Juryen skal afgøre følgende:
 - Skal Kasper kendes skyldig/uskyldig i overlagt mord?
 - Skal Hannes straffes, og hvordan, for sin andel i familiesituationen?
 - Skal Noller straffes?
- Det er vigtigt, at eleverne i jurygruppen tager udgangspunkt i argumenterne fra retssagen og lydfortællingen og ikke egne holdninger.
- Derefter skal juryen udvælge én elev, der afsiger den endelige dom og begrundelsen for denne.

En skriveopgave:

En argumenterende tekst er en tekst, hvor skriveren udtrykker og begrundet sin mening gennem påstand og belæg. Det kan bl.a. være i debatindlæg, læserbrev, kommentar eller reklame.

Vælg én af følgende opgaver:

1. Skriv et debatindlæg, hvor du argumenterer for, at Kasper skal kendes uskyldig i mordet på sin far.
2. Forestil dig, du har læst om sagen i avisen. Du skal skrive et læserbrev, hvor du udtrykker din holdning til forældrenes ansvar i sagen.

Perspektiveringsforslag og tekster

- Lydfortællingen kan bruges i kristendomskundskab, hvor man kan tale om religionernes syn på drab
- Temaet etik og moral kan inddrages. Læs om forskellene på dyds-, pligt- og konsekvensetik. Hvor passer Kasper og Hannes handlinger ind?
- Nytårstalen 2019 af Mette Frederiksen om børnenes tarv læses, novellesamlingen: "Jeg begyndte sådan set bare at gå" af Kim Fupz Aakeson, 2012 kan inddrages.
- Instagramprofilen: Flaskebørn

Stilladserende tekstnedslag med tidskoder

Nedenstående er spørgsmål til de tre afsnit. Der er tilføjet tidskodednedslag, som kan være mere overskueligt for nogle elever at arbejde med.

Afsnit 1

SPØRGSMÅL	TIDSKODE	SVAR
Beskriv Kasper	3.40-3.49	
	9.55-10.06	
	15.20-16.50	
Hvad er Kaspers forhold til sin lillebror, og hvilke handlinger viser det?	6.40-6.56	
	10.10-10.31	
Beskriv Hanne	1.00 – 1.50	
Hvordan synes du, Hanne virker ift. sit voldelige ægteskab: vred, ked af det, hadefuld, undskyldende?	4.30-5.06	
	6.18-6.35	
	8.25-8.35	
	10.30-10.53	
	11.00-11.28	
	14.00-14.29	
Hvornår oplever moderen for første gang, at hendes mand ikke taler pænt til hende?	2.35 – 3.22	
Beskriv Ole	1.50 – 1.58	
	2.28	
	2.00-2.30	
	5.07-5.35	
	6.00-6.18	
	7.00-8.10	
	8.50-9.51	
	12.08-13.30	
Vi hører kun fortælleren beskrive Ole. Hvorfor hører vi ikke Ole selv?	0.40 – 0.53	
"I virkeligheden er der jo ikke nogen, der er uskyldige – vel?" Hvad mener Kasper med dette udsagn?	11.29	
"Som om, hun vil overbevise dem om, at det nok skal blive en god dag" Hvorfor skal	12.11	

drengene overbevises om det?		
------------------------------	--	--

Afsnit 2

SPØRGSMÅL	TIDSKODE	SVAR
Hvad er Oles skyggeside?	1.10	
	11.17-12.05	
Hvorfor hader Ole Kasper	1.15-1.25	
	2.13-3.08	
	7.00-8.06	
	13.24-13.40	
Hvorfor forlader Hanne huset, uden at tage Kasper med?	3.15-3.55	
Beskriv Noller	4.40-5-17	
Hvad er Hanne og Nollers forhold til hinanden?	4.00-4-31	
Hvordan reagerer Hanne på, at Ole forfølger hende?	5.25-6.00	
	6.30-6.45	
	8.10-9.20	
Hvorfor afleverer hun Lasse til Ole?	9.20-10.00	

Afsnit 3

SPØRGSMÅL	TIDSKODE	SVAR
Hvordan er Kaspers hverdag hjemme hos Ole?	1.23-1.42	
Hvad er det vigtigste for Kasper og hvorfor?	1.42-1.59	
	10.50-11.05	
Hvordan beskytter Kasper sin lillebror?	2.48-3.10	
	4.15-4.35	
	9.00-9.16	
Hvorfor vil Hanne ikke have hjælp af politiet?	2.00-2.40	
	4.00-4-10	
Hvad sker der den lørdag, hvor Kasper får nok?	5.07-9.00	

Hvad sker der om søndagen?	9.20-	
----------------------------	-------	--